

DINÀMICA DE TREBALL

Accions per l'articulació de l'ecosistema educatiu local. Pràctica per identificar, representar i analitzar els agents clau de l'ecosistema local d'estiu i definir accions per enfortir la transversalitat, la governança i les col·laboracions sota un propòsit comú i una visió compartida.

Treball col·laboratiu per equips impulsors de cada municipi

REPRESENTACIÓ DE L'ECOSISTEMA

Objectius de la dinàmica

- Identificar els agents clau del propi ecosistema educatiu local.
- Analitzar la qualitat de les connexions existents i els buits de relació.
- Definir accions concretes per reforçar la governança compartida i la visió de propòsit comú.

Aquesta dinàmica és una adaptació de l'eina recollida a la [Guia 2. Ecosistema](#), que forma part de les [guies metodològiques SLOTAE](#), elaborades per la Diputació de Barcelona.

Què farem?

Cada equip impulsor té una plantilla amb les dues corones on haurà de representar l'ecosistema local del seu territori tenint en compte: la seva relació amb l'estiu i el nivell d'actuació.

Per això, caldrà analitzar l'estructura de l'ecosistema local d'estiu (15 minuts):

1. Identificar els agents (actors, espais, recursos i serveis) del territori implicats en les polítiques d'estiu.
2. Afegir cada agent a un post-it del color corresponent segons el nivell d'actuació:
 - a. Nivell estratègic
 - b. Nivell d'intervenció: recursos o accions
3. Situar cada agent a la primera o segona corona segons la seva relació amb l'estiu

Un cop elaborats els mapes d'agents, es proposa una conversa i reflexió orientada a l'acció per definir mesures a incloure en el pla d'estiu (1h).

PAS 1. IDENTIFICAR ELS AGENTS

Què és l'ecosistema local d'estiu?

L'ecosistema local és l'entorn de col·laboració entre diversos agents del territori —com centres educatius, àrea d'educació, serveis socials, joventut, cultura, esport, entitats del teixit associatiu, etc.— que treballen conjuntament per garantir oportunitats i activitats educatives de qualitat durant l'estiu.

Per a què el volem conèixer?

- Per saber quins actors, espais, recursos i serveis tenim disponibles al territori per oferir oportunitats educatives durant l'estiu i donar resposta a les necessitats detectades.
- Construir connexions i formes de treball col·laboratives entre agents per donar una resposta coordinada i eficient.
- Fonamentar millor les decisions sobre el disseny i enfocament de les propostes d'estiu, orientades a l'equitat, la qualitat i la connexió.

Quins agents del territori estan implicats en l'estiu?

Proposta de recursos a representar:

- ❑ **Recursos educatius** (centres educatius de primària, de secundària, escoles bressol, espais familiars, escoles de música, escoles d'arts, etc.).
- ❑ **Entitats i associacions privades educatives o vinculades a l'estiu** (AFA, entitats de lleure, entitats socioeducatives, entitats esportives, entitats culturals, empreses d'idiomes, etc.).
- ❑ **Serveis municipals implicats** (serveis socials, serveis de mediació i interpretació cultural, OME, serveis d'acollida, etc.).
- ❑ **Serveis de salut** (CAP, CDIAP, CSMIJ, etc.).
- ❑ **Recursos comunitaris** (Plans Comunitaris/ PLACI, Plans de Barri, etc.).
- ❑ **Equipaments públics** (educatius, culturals, socials, esportius, cívics, etc.).
- ❑ **Espais de treball i governança educativa** (PEE, CEM, taules específiques, plans locals, xarxes....)
- ❑ **Altres recursos i serveis d'interès.**

PAS 2. AGENTS SEGONS NIVELL D'ACTUACIÓ

Nivell estratègic

Espais de treball i presa de decisions enfocats al **disseny, planificació i discussió** de l'**estratègia** conjunta al territori: abast, enfocament metodològic, configuració de la xarxa, etc.

Poden estar enfocats específicament a l'estiu (i ser de 1a corona) o poden treballar en altres elements que hi repercuteixen però sense estar adreçats directament (2a corona).

Per exemple: CEM, taules, comissions, etc.

Espais de treball i presa de decisions

Nivell d'intervenció

Té a veure amb la **implantació i execució** de:

- **Recursos:** instruments que faciliten, possibiliten o promouen una millora personal o col·lectiva i que són promoguts per l'ajuntament o altres organismes, entitats o institucions.
- **Serveis:** prestacions en format d'espai o d'actuacions.
- **Accions** concretes derivades de la planificació

Poden estar enfocats específicament a l'estiu (i ser de 1a corona) o poden treballar en altres elements que hi repercuteixen però sense estar adreçats directament (2a corona).

Per exemple: casals d'estiu, entitats de lleure, personal de suport a la inclusió, conta-contes en família, etc.

Recursos

Accions

PAS 3. AGENTS SEGONS RELACIÓ AMB L'ESTIU

Primera corona

Serveis, recursos i espais de treball i presa de decisions pensats i dissenyats específicament per garantir oportunitats educatives durant les vacances escolars a l'estiu als infants i adolescents.

Els serveis i recursos poden venir de diferents àmbits (educació, joventut, etc.) de l'administració local, però també de la iniciativa privada o d'entitats del tercer sector.

Per exemple: casals d'estiu, colònies i campaments de l'espai del municipi, etc.

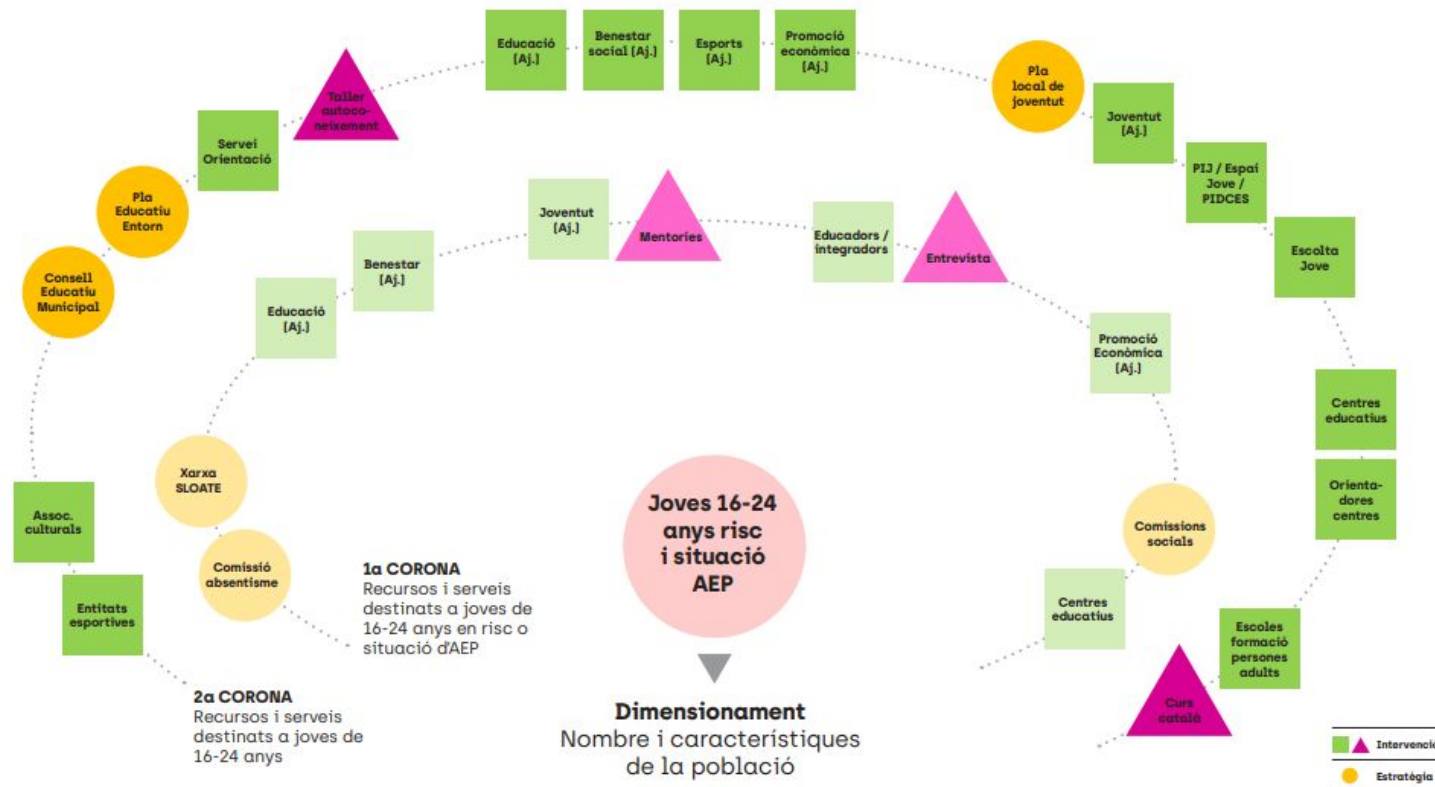
Segona corona

Recursos, serveis i espais de governança que no aborden específicament la temàtica de les oportunitats a l'estiu però que sí que hi tenen incidència i impacte en el benestar i desenvolupament dels infants i joves durant les vacances escolars.

Responen a necessitats de manera complementària i transversal. Aporten valor com a espais de referència, socialització, descobriment i suport informal.

Per exemple: clubs esportius, biblioteques, centres cívics, associacions juvenils i veïnals, grups culturals o artístics, espais de trobada informals, etc.

Exemple de representació d'un ecosistema

CONVERSA I REFLEXIÓ COMPARTIDA

Mirada analítica sobre el mapa (reflexió diagnòstica). Preguntes per reflexionar sobre l'estructura, les connexions i les absències:

- Quins actors concentren més relacions o incidència? (nucli de la primera corona)
- Quins agents o serveis haurien de tenir més presència i no hi són?
- Hi ha àmbits o àrees que estan desconnectades (educació, salut, serveis socials, cultura...)?
- Quins vincles existeixen entre l'administració local i les entitats de proximitat?

Mirada relacional (reflexió estratègica). Preguntes per aprofundir sobre la presa de decisions, la comunicació i la corresponsabilitat:

- Quins espais estratègics o mecanismes de coordinació ja tenim i funcionen bé?
- On detectem duplicitats, solapaments o desconexió?
- Hi ha relacions que depenen massa de persones concretes i no d'estructures estables?
- Quins agents són "pont" entre àmbits diferents (escola-lleure, salut-educació, cultura-joventut)?

Mirada prospectiva (reflexió per l'acció). Preguntes per orientar accions concretes i prioritàries:

- Quines connexions hauríem d'enfortir o crear per millorar la governança de l'estiu?
- Quines accions petites podrien tenir més impacte en la connexió global (ex. taules mixtes, calendaris compartits, canals d'informació, etc.)?
- Quin paper pot jugar el CEM, el PEE o les entitats de lleure per fer de pont?
- Què podem fer en els propers mesos (fita a curt termini 2026) per avançar cap a una xarxa més cohesionada?
- Què estem fent des dels municipis que pot servir d'exemple a altres territoris?
- Quines accions o mesures he d'implementar al meu pla d'estiu per al 2026 per aconseguir els resultats esperats en l'eix de connexió?